

Jak vybírat hračky do mateřské školy

Nabídka nejnovějších hraček je velmi pestrá a mnohdy až nepřehledná. Nevíte si rady, jak v té záplavě vybrat to nejlepší? Podle jakých kritérií pak postupovat při obohacování výbavy vaší školky? Máme pro vás pár tipů.

ING. JIŘÍ ŠTASTNÝ

Sdružení pro hračku a hru se od svého založení v roce 1990 věnuje posuzování a vhodnému výběru hraček. Po otevření trhu jsme se zaměřovali především na jejich bezpečnost. Bylo to dáno **divokým přechodem na tržní hospodářství**, kde platilo, že co není zakázané, je dovolené, a často se dovážely hračky nejenom nevhodné, ale i zdravotně závadné.

Za posledních třicet let došlo v oblasti bezpečnosti hraček v zemích Evropské unie ke komplexnímu

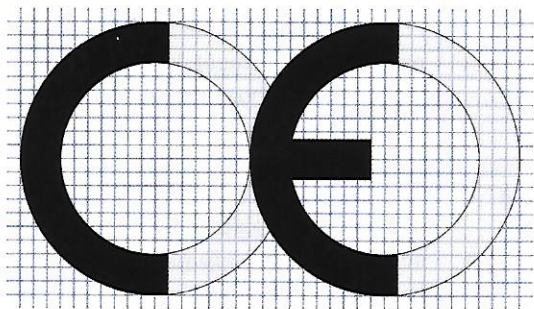
zpracování bezpečnostních standardů a jejich promítnutí do evropské i české legislativy. Konsolidovaly se také orgány dozoru nad trhem a byly vytvořeny podmínky pro to, aby každá hračka

uváděná na trh prošla autorizovanou zkušebnou a měla tzv. prohlášení o shodě vyznačené logem CE.

Ani sebedokonalejší legislativa však nemůže zabránit tomu, aby se na trh dostaly nebezpečné výrobky. Tak jako se občas vyskytnou v prodeji závadné potraviny, **mohou se na trh dostat i nebezpečné hračky**.

Podívejme se na příklad označení tzv. conformity s evropskou legislativou. Kdo z nás dokáže odlišit logo European Conformity od značky China Export?

Pokud je nebezpečný výrobek identifikován, máme v Evropské unii k dispozici **internetový portál včasného varování**, na kterém kontrolní orgány členských zemí zveřejňují zachycené výrobky, které by mohly ohrozit zdraví uživatelů. Portál je obecný pro všechny druhy zboží a je zajímavé, že 80 % zachycených nebezpečných výrobků tvoří právě hračky.

Značka CE

China Export

” Ani sebedokonalejší legislativa nemůže zabránit tomu, aby se na trh dostaly nebezpečné výrobky. Proto je nesmírně důležité v první řadě dbát na bezpečnost dětí.

Pro ty, kteří mají zájem nebo se potřebují **lépe orientovat v oblasti bezpečnosti** hraček a dalších výrobků určených dětem, se nabízí možnost absolvovat

uvádět na hračce adresu výrobce nebo tzv. osoby uvádějící výrobek na trh. Tato osoba pak nese odpovědnost za bezpečnost. Pokud je výrobce

správně manipulovat, a nedošlo k jeho ohrožení například spolknutím drobných dílů. Současně je toto označení vhodným vodítkem pro orientaci nakupujících. Zde bychom poukázali na časté případy, kdy rodiče přeceňují schopnosti svých dětí a kupují jim hračky přesahující jejich schopnosti a zájmy dříve, než jsou schopné si s nimi hrát.

” Je znepokojující, že 80 % zachycených nebezpečných výrobků tvoří právě hračky.

bezplatný internetový kurz zpracovaný v rámci evropského projektu SAMNIC, na jehož vytvoření se naše sdružení podílelo. Stačí se kdykoli přihlásit na stránky www.samnicmooc.com.

Kurz je v pěti jazycích včetně češtiny, dostupný na PC, tabletu nebo smartphonu, a pokud složíte úspěšně i závěrečný kontrolní test, můžete si vytisknout certifikát o jeho absolvování.

Pro jednoduchou orientaci můžeme doporučit vyhledat si na hračce nebo jejím obalu adresu výrobce. Od roku 2011 je v Evropské unii **povinností**

z České republiky, máme větší záruku bezpečnosti již proto, že je snadno dohledatelný.

Jednou z bezpečnostních podmínek je také uvedení **doporučené věkové kategorie** na obalu hračky. Účelem tohoto opatření je především zabránit, aby dítě dostalo do ruky hračku dříve, než s ní bude schopné

Vhodnost hraček s ohledem na věk a schopnosti dítěte

Bezpečnost hraček je sice naprosto podstatným, ne však jediným faktorem pro výběr vhodné hračky. Herní předmět by měl mít **zábavnou, funkční, výchovnou i výtvarnou hodnotu.**

Doporučené hračky pro předškolní věkovou kategorii

Pro tento věk jsou doporučeny hračky

- podporující pohyb, míče, koloběžky, tříkolky, nakladače s traktory, házečí hračky, kuželky i švihadla;
- stavebnice jednoúčelové, univerzální, konstrukční, tematické ze dřeva, kovů, plastických hmot atp.;
- dopravní hry, značky a jejich příslušenství, autodráhy, jednoduché železniční modely a jejich příslušenství, miniaturní dopravní prostředky a pracovní stroje a nářadí;
- zařízení a příslušenství miniaturních a dětských domácností, panenky a jejich doplňky, maňásci, loutky a loutková divadla, textilní a plyšové hračky, obrázkové skládky, korálky, puzzle;
- jednoduché laděné hudební hračky – bicí, strunné, dechové;
- hračky do přírody, na písek, do vody, pro pohyb v přírodě a na hřišti, soubory pro tvořivé hry, pro stavbu jednoduchých modelů, zařízení, staveb technických zařízení, dopravních prostředků, mechanické hračky s pohonem včetně dálkového ovládání;
- společenské hry na principu házení kostkou, karetní, obrázkové, pexeso a jednoduché znalostní hry;
- dětské laptopy, videohry, obrázkové knihy, časopisy, vystřihovánky, skládky.

Výběr hračky bychom měli také posuzovat z hlediska věkové zralosti a pedagogického vlivu na všestranný psychický i fyzický rozvoj dítěte. SHH se snaží usnadnit orientaci v tomto směru a každoročně posuzuje výrobky vhodné pro předškolní věk.

Hračky jsou nejprve „testovány na dětech“ ve fakultní MŠ, kde se učitelky vyjadřují k tomu, jak děti zaujaly, zda dokázaly při hře spolupracovat, využívat je delší dobu a jestli se k nim vracely.

Následně jsou posuzovány nezávislou odbornou komisí, a pokud uspějí,

získají právo na označení Správná hračka – vybráno odborníky. Jedná se o společný projekt Sdružení pro hračky a hru, Asociace hračka Unie výtvarných umělců ČR a Asociace předškolní výchovy.

Projekt vznikl v roce 1994 a jeho cílem je podpora vývoje, výroby i prodě-

” **Hračka vždy sloužila k zabavení dětí a současně je formou hry také připravovala na jejich životní povolání a poslání.**

je vhodných hraček a jejich rozšiřování mezi dětskou populací. Zelené logo je nadstandardním označením, signalizuje rodičům a pedagogickým pracovníkům, že hračka má kromě všech předepsaných vlastností také estetické a výchovné kvality vhodné pro rozvoj schopností dětského uživatele.

Do letošního roku bylo oceněno celkem 206 hraček. Oceněné výrobky jsou uvedené na webu SHH, Asociace

výtvarných umělců, přímo prezentovány jsou na veletrhu hraček FOR TOYS v Praze-Letňanech a ve stálé expozici hraček Uměleckoprůmyslového muzea v Kamenici nad Lipou. Předkladatelé mají právo užívat zelené logo a umístit ho na obalu výrobku.

Požadavky na hračky pro předškolní děti

Zaměřme se na konkrétní požadavky na hračku pro věkovou kategorii 3–6 let. V tomto věku dochází ke **komplexnímu pohybovému rozvoji**, především formou her, dítě rozšiřuje zrakové vnímání, estetické citění, cvičení paměti, manipulaci s drobnými předměty, vnímání a rozlišování tónů, barev, pokračuje rozvoj řeči a rozšiřování slovní zásoby, konstruktivního myšlení, fantazie, napodobování, získávání pracovních návyků, zručnosti a tvořivosti, rozvíjejí se sociální a společenské vztahy, schopnost soustředění, sportovní zájmy, rozvíjí se osobnost a inteligence.

Dítě rádo konstatuje, že je již dost velké, což znamená, že má zkušenosti, dost se naučilo a těž zvládá manipulaci s herními předměty. **Klade si náročnější cíle** i ve hře a místo jednoduchého skládání zkouší vlastní konstrukce. Poznává čísla a zkouší počítání, poznává písmena, začíná slabikovat a číst. Kom-

binace obou vztahuje na okolní prostředí. Nároky na sebe převádí a vyžaduje od „vlastního dítěte“ (panenky, loutky atp.). Mění obsah a náplň her. Příkladem je panenka s více funkcemi, která chodí, leze, spí, mluví, lze ji oblékat nebo přebalovat. Tyto hračky odpovídají dětským představám, hry mají dlouhodobější trvání, rozšiřují pozorovací schopnosti, zásobu slov pro komunikaci i citové a sociální vztahy.

V poslední době sledujeme, jak jsou děti stále více ve styku s elektronikou, denně i několik hodin mají v rukou tablety a smartphony. Někteří rodiče i prarodiče se toho děsí, někteří jsou rádi, že se dítě zabaví a je od něj pokoj. Je to **fenomén, který se nám nemusí líbit**, můžeme s tím nesouhlasit – a to je tak jediné, co s tím můžeme dělat. Nakonec hračka vždy sloužila k zabavení dětí a současně je formou hry také připravovala na jejich životní povolání a poslání.

Děvčata měla na hraní panenky a kuchyňky jako přípravu na budoucí mateřství a péči o domácnost, chlapci koníčky a vozíky, později autíčka, traktory a další nářadí a stroje, také meče a pistolky, protože každá generace zažila nějakou válku. Dnes, kdy téměř každý spotřebič, stroj či vozidlo má zabudovaný jeden nebo více mikroprocesorů a bez výpočetní a komunikační techniky se již neobejdeme, je logické, že i děti se na tuto situaci určitou formou hry připravují.

Uvedli jsme některá obecná doporučení vhodných typů výrobků pro tuto věkovou kategorii. Pokud máme nakoupit hračky pro kolektiv dětí, musíme ještě přihlížet k jejich trvanlivosti, bytelnosti a rovněž, aby se do hry mohlo zapojit více dětí současně, aby při hře mohly vzájemně komunikovat a spolupracovat.

Uvádíme zde jeden příklad: Autodráha na fotografiích od výrobce chráněné dílny V růžovém sadu v Ořechově. Je umístěná v herně Muzea hraček na zámku v Kamenici nad Lipou. První snímek je z roku 2015 a druhý po čtyřech letech používání, v roce 2019.

Nákup hraček na internetu

Internetový prodej překotně narůstá a jeho ještě většímu rozvoji v poslední době nesmírně napomáhá světová epidemiologická situace. Vzhledem k anonymitě prodeje jsou zde však **velká rizika týkající se bezpečnosti výrobků**, zajištění platebního styku, poškození zboží při přepravě i reklamačního řízení.

Těm, kdo mají zájem do této problematiky blíže proniknout, doporučujeme absolvovat internetový vzdělávací kurz vytvořený v rámci evropského mezinárodního projektu Ecom4children.

Do kurzu je možné se bezplatně přihlásit na www.ecom4children.eu.

Jednoduchou formou videoklipů se můžete seznámit s tím, co při tomto způsobu prodeje hrozí a jak se nebezpečí vyhnout.

Závěrem

Ještě bychom se zmínili o cenách hraček. Pro dítě do šesti let nemá hračka peněžní hodnotu. Někdy si vyhraje více, když si bude v lese stavět domečky z klacíků, šišek a mechu než s drahou sofistikovanou stavebnicí. ■

Autor je místopředsedou Sdružení pro hračku a hru.

Děti, které absolvovaly předškolní výchovu v mateřských školách, jsou více schopné při hře spolupracovat, hrají si intenzivněji, mají větší přehled a bývají iniciátory při organizování skupinových her.